

Förslags- och beslutsprotokoll fört vid Sveriges Socialdemokratiska Arbetarepartis 42:e ordinarie partikongress den 28 maj – 1 juni 2025

Lördagens förhandlingar den 31 maj

Justeras:

Justeras:

Lotta Jepsen Sjöländer

Alexandra Kallio

Ordförande:

Ordförande:

Elisabeth Brandt Ygeman

Johan Büser

Ordförande:

Ordförande:

Erik Ezelius

Malin Malm

Ordförande:

Ordförande:

Elinor Eriksson

Aida Birinxbiku

Lördagens förhandlingar den 31 maj

Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 09.31
Kongressen ajournerades för lunch klockan 11.51
Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 13:32
Kongressen ajournerades för dagen klockan 17.09

Tal

Anförande hölls av *Tobias Baudin*, partisekreterare, klockan 16.49.

Gästtal

Anförande hölls av *Heléne Fritzon*, Europaparlamentariker klockan 09.31 - 09.40
Anförande av *Tomas Eneroth*, ABF:s ordförande klockan 13.35 - 13.38

Permission

Tjänstgörande ordförande beviljade ombudet *Azra Mujagić*, Jönköpings län, permission från klockan 14.00 till klockan 17.00.

Byte av ombud

Kongressen beslutade klockan 09.40 att ersätta följande ombud:

ombudet *Tony Willner*, Sjuhäradsbygden, med *Emelie Nilsson* för återstående delen av kongressen, ombudet *Eva Ullberg*, Stockholms län med *Khashayar Farmanbar* för återstående delen av kongressen, samt ombudet *Azra Mujagić*, Jönköpings län, med *Nena Stamenković* från klockan 12.00 den 31 maj för återstående delen av kongressen.

Filmvisning

Filmen om studenten *Aya* på temat samhällsgemenskap visades klockan 09.41 - 09.42
ABF:s kampanjfilm ”Utan folkbildning tystnar Sverige” visades klockan 13.32 - 13.35

Dagordningens punkt 8

Val av partiorgan

Ordförande: *Elisabeth Brandt Ygeman* och *Johan Büser*
Sekreterare: *Joel Herrault* och *Moa Johansson*

Dagordningens punkt 8.3

Fem ledamöter i verkställande utskottet

Föredragning och förslag

Britt Bohlin, valberedningens sammankallande, föreslog kongressen att välja *Johan Lindholm* (nyval), *Mikael Damberg*, *Lena Hallengren*, *Teresa Carvalho* (nyval), *Anna-Caren Säterberg* (nyval) till ordinarie ledamöter i verkställande utskottet.

Beslut

Partikongressen beslutade:

att välja *Johan Lindholm*, *Mikael Damberg*, *Lena Hallengren*, *Teresa Carvalho* och *Anna-Caren Säterberg* till ordinarie ledamöter i verkställande utskottet.

Dagordningens punkt 8.4

Sju ersättare i verkställande utskottet

Föredragning och förslag

Britt Bohlin, valberedningens sammankallande, föreslog kongressen att välja *Morgan Johansson* (nyval), *Ardalan Shekarabi* (nyval), *Peter Hultqvist*, *Åsa Johansson*, *Anders Ygeman*, *Marie Nilsson*, *Jonas Attenius* (nyval) till ersättare i verkställande utskottet.

Beslut

Partikongressen beslutade:

att välja *Morgan Johansson*, *Ardalan Shekarabi*, *Peter Hultqvist*, *Åsa Johansson*, *Anders Ygeman*, *Marie Nilsson*, *Jonas Attenius* till ersättare i verkställande utskottet.

Dagordningens punkt 8

Val av partiorgan

Ordförande: *Elisabeth Brandt Ygeman* och *Johan Büser*
Sekreterare: *Linnea Englund Davidsson* och *Nima Farrahi*

Dagordningens punkt 8.5

26 övriga ledamöter i partistyrelsen

Föredragning och förslag

Britt Bohlin, valberedningens sammankallande, föreslog kongressen att välja *Peder Björk* (nyval), Västernorrland, *Ulf Olsson*, Sjuhäradsbygden, *Fredrik Olovsson*, Södermanland (nyval), *Fredrik Lundh Sammeli*, Norrbotten, *Karin Wanngård*, Stockholm, *Kenneth Östberg*, Västmanland, *Helena Proos*, Uppsala län (nyval), *Niklas Karlsson*, Skåne, *Heléne Fritzson*, Skåne, *Åsa Westlund*, Stockholms län, *Aida Hadžialić*, Stockholms län, *Laven Redar*, Stockholm, *Matilda Ernkrans*, Örebro län, *Carina Ohlsson*, Skaraborg (nyval), *Ilan de Basso*, Jönköpings län, *Helene Björklund*, Blekinge, *Katrin Stjernfeldt Jammeh*, Skåne, *Meit Foblin*, Gotland (nyval), *Mattias Jonsson*, Göteborg, *Aylin Nouri*, Göteborgsområdet (nyval), *Isak From*, Västerbotten, *Kristina Edlund*, Östergötland (nyval), *Peter Kärnström*, Gävleborg, *Robert Olesen*, Kronoberg (nyval), *Gabriella Lavecchia*, Seko, och *Kim Söderström*, Byggnads, till ordinarie ledamöter i partistyrelsen.

Beslut

Kongressen beslutade:

att välja *Peder Björk*, *Ulf Olsson*, *Fredrik Olovsson*, *Fredrik Lundh Sammeli*, *Karin Wanngård*, *Kenneth Östberg*, *Helena Proos*, *Niklas Karlsson*, *Heléne Fritzson*, *Åsa Westlund*, *Aida Hadžialić*, *Laven Redar*, *Matilda Ernkrans*, *Carina Olsson*, *Ilan de Basso*, *Helene Björklund*, *Katrin Stjernfeldt Jammeh*, *Meit Foblin*, *Mattias Jonsson*, *Aylin Nouri*, *Isak From*, *Kristina Edlund*, *Peter Kärnström*, *Robert Olesen*, *Gabriella Lavecchia* och *Kim Söderström* till ordinarie ledamöter i partistyrelsen.

Dagordningens punkt 8.6

15 ersättare i partistyrelsen

Föredragning och förslag

Britt Bohlin, valberedningens sammankallande, föreslog kongressen att välja *Amanda Lindblad*, Västmanland (nyval), *Anders Öberg*, Norrbotten, *Mattias Vepsä*, Stockholm, *Johan Persson*, Kalmar län, *Stefan Pålsson*, Halland (nyval), *Lars Isacson*, Dalarna, *Andreas Schönström*, Skåne; *Eva Ballova*, Kronoberg (nyval), *Sara Nylund*, Västernorrland, *Jonathan Svensson*, Fyrbodal (nyval), *Karin Sundin*,

Örebro län, *Sebastian Hörlin*, Jönköpings län (nyval), *Anna-Lena Danielsson*, Västerbotten, *Erik Ezelius*, Skaraborg (nyval), *Boel Godner*, Stockholms län (nyval), till ersättare i partistyrelsen.

Beslut

Kongressen beslutade:

att välja *Amanda Lindblad*, *Anders Öberg*, *Mattias Vepsä*, *Johan Persson*, *Stefan Pålsson*, *Lars Isacson*, *Andreas Schönström*, *Eva Ballovaré*, *Sara Nylund*, *Jonathan Svensson*, *Karin Sundin*, *Sebastian Hörlin*, *Anna-Lena Danielsson*, *Erik Ezelius* och *Boel Godner* till ersättare i partistyrelsen.

Dagordningens punkt 12

Behandling av redaktionsutskottets förslag

Magdalena Andersson, partiordförande och ordförande i redaktionsutskottet, föredrog och yrkade bifall till Redaktionsutskottets förslag till uttalande gällande situationen i Gaza, klockan 15.31.

Beslut

Kongressen beslutade

att anta Redaktionsutskottets förslag till uttalande om situationen i Gaza.

Dagordningens punkt 11

Behandling av motioner och politiska riktlinjer – *Ett starkt, säkert och rättvist Sverige:*

Dagordningens punkt 11.9

Behandling av område E: 1.2, 4, 4.1, 4.2 och 4.3 *Du ska vara del av en stark samhällsgemenskap* (s. 13, st. 3, 39, st. 4–6, s. 40, st. 1, 3–6, s. 41–43, st. 1, s. 44, st. 2–5).

Ordförande: *Erik Ezelius* och *Malin Malm*

Sekreterare: *Joel Herrault* och *Moa Johansson*

Huvudföredragande: *Laven Redar*, *Jonas Attenius*

Föredragande: *Jennie Niksson*

Föredragning och förslag

Laven Redar, partistyrelsen, föredrog partistyrelsens förändrade förslag till politiska riktlinjer - kapitel 1.2, 4, 4.1, 4.2 och 4.3 *Du ska vara del av en stark samhällsgemenskap* (s. 13, st. 3, s. 39, st. 4–6, s. 40, st. 1, 3–6, s. 41–43, st. 1, s. 44, st. 2–5) och yrkade bifall till partistyrelsens förslag till ny skrivning i riktlinjerna.

Partistyrelsens förslag till ny skrivning:

Du ska vara en del av en stark samhällsgemenskap

[...]

Alla som arbetar i Sverige ska ha svenska villkor och löner. Vår prioritet är att de arbetslösa i Sverige ska ta de lediga jobb som finns på svensk arbetsmarknad. Som komplement vill vi se en ordnad **arbetskraftsinvandring** med **arbetsmarknadsprövning**, där staten samverkar med parterna. För bristyrken finns behov av ett **kvalificerat arbetskraftsinvandringsprogram**. Arbetskraftsinvandring kan då spela en stor roll för kompetensförsörjningen och bidra positivt till tillväxten, särskilt på industriorter och landsbygden. För att motverka att människor kommer till Sverige för att jobba under förevändningen att de studerar, ska **missbruk av uppehållstillstånd** för studier stoppas. Så kan vi också skydda människor från att utnyttjas i daglönerijobb och värna sund konkurrens på svensk arbetsmarknad. För att inte viktig kompetens ska gå förlorad vill vi utreda frågan om att arbetskraftsinvandrare vid speciella omständigheter ska få möjlighet att ansöka om förlängt arbetstillstånd från Sverige.

[...]

4. DU SKA VARA DEL AV EN STARK SAMHÄLLSGEMENSKAP

[...]

Under alltför lång tid har vår samhällsgemenskap urholkats. Barns uppväxtvillkor blir mer ojämlika och frågan om i vilken familj man föds blir viktigare för hur livet utvecklas. Bristande investeringar i välfärd och bostadsbyggande, en växande segregation och ett samhälle som på många områden dragit sig tillbaka har öppnat portarna för ökade klyftor och permanent fattigdom. Polariseringen spås på av en stor migration som inte mötts upp av en effektiv integration. ~~När en stor migration inte mötts upp av en effektiv integration ökar polariseringen.~~ De utsatta områdena har blivit fler. I civilsamhället och kulturlivet har mångfalden av uttryck ofta svårt att få plats på marknadens krassa villkor. I globaliseringens tidevarv växte friheten för många, men hos andra växte känslan av att inte hänga med.

Resultatet av en avtagande samhällsgemenskap är att andra krafter kan fylla tomrummet. Vi blir ett försvagat land. Den utvecklingen måste vi vända.

Vi vill bygga ett starkt land, där människor känner solidaritet och samhörighet med varandra oavsett var man är född eller var man bor. Då måste vi **återupprätta vår samhällsgemenskap.** Denna behöver en materiell bas, med minskad ekonomisk ojämlikhet, fattigdom och arbetslöshet. Där vi garanterar en rättssäker demokrati och en god tillgång till välfärd åt alla. Där bostäder byggs för vanligt folk och samhället är närvarande både i stad och på landsbygd.

[...]

4.1 Inga utsatta områden. Alla ska kunna tala det svenska språket.

Även om det redan innan 2000-talet fanns områden i Sverige där barnen klarade skolan sämre, där arbetslösheten var stor och den ekonomiska utsattheten hög har situationen förvärrats. Segregationen växer och fattiga områden har blivit ännu fattigare, med lägre medellivslängd och stora hälsoskillnader som konsekvens. Vi ser hur parallellsamhällen växer fram. En större andel av den svenska befolkningen lever idag i utsatta områden jämfört med i andra nordiska länder. Fattigdomen har förstärkts av ett språkligt utanförskap som försvagar människors möjligheter att delta i samhället och förändra sina liv. Bristar i det svenska språket gör det svårare att få ett jobb. ~~Barn som växer upp i utsatta områden, har sämre förutsättningar i livet.~~ Segregation förlorar vi alla på, men särskilt de som står långt ifrån majoritetssamhället. Barn som växer upp i utsatta områden har sämre förutsättningar i livet och behöver det samlade samhällets stöd för att få en jämlik uppväxt.

För att alla ska kunna förstå, delta i och bidra till vår samhällsgemenskap kan vi inte leva segregerade från varandra. Det svenska samhället, med sina många möjligheter, formella och informella regler, normer och värderingar ska gälla för alla. Skillnaderna i levnadsvillkor måste minska. Då måste vi ha en politik för att **få bort de utsatta områdena** och vi måste **stärka det svenska språket**.

Därför vill vi:

- Att ett nytt mål införs: Sverige ska inte ha några utsatta områden.

Alla bostadsområden ska vara trygga. Vuxna ska ha bra jobb att gå till. Förskolor och skolor måste kunna ta hand om alla barn. Det måste finnas goda och lättillgängliga fritidsaktiviteter. Polis och vuxna förebilder måste finnas på plats. Folk måste vilja bo kvar, flytta dit och bidra till att områdena lyfts. Och **inflyttningen i utsatta områden** av personer som står långt ifrån arbetsmarknaden och som lever på försörjningsstöd måste vara begränsad, samtidigt som ingen ska vara utan bostad.

För att lyfta Sveriges utsatta områden vill vi att avtal ska ingås mellan staten och kommuner med utsatta områden, där även lokala aktörer som näringsliv, ~~och~~ fastighetsbolag och civilsamhället är med – en **nationell Sverigeförhandling**. Förhandlingarna ska utgå från en **nationell lista** med tydliga och transparenta kriterier för klassning av utsatta områden. Avtalen ska omfatta långsiktiga, **sociala investeringskontrakt** och konkreta handlingsplaner.

- Vi vill se en aktiv språkpolitik.

Språket är nyckeln till vårt samhälle. Som huvudspråk är svenskan vårt samhälles gemensamma språk som alla som är bosatta i Sverige ska kunna använda inom alla samhällsområden. **Svenska ska vara huvudspråk** i förskolan och skolan, vilket ska tydliggöras i läroplanerna. För befintlig språksvag personal inom förskola, skola, omsorg och äldreomsorg ska språktester och **språkinsatser på betald arbetstid** främjas. Vi vill se ett **kvalitetslyft** i utbildningen i svenska för invandrare (SFI), bland annat genom att stärka arbetsmarknadskopplingen. För grupper med väldigt svag utbildningsbakgrund krävs en **särskild kursplan**. **SFI ska vara icke-vinstdrivande**. Vi vill få **uppsökande verksamhet** på plats för att stödja individer med svårigheter i svenska språket att påbörja och avsluta en SFI-utbildning. ~~Vi vill se~~ Språkkrav ska i huvudsak krävas för svenskt medborgarskap. De nordiska länderna undantas.

4.2 Stram migration. Snabb integration.

De allra flesta människor som kommer till Sverige har funnit sin plats här, kunnat bygga sig ett liv och bidrar till det gemensamma. Jämfört med andra länder i Europa har fler människor med utomeuropeisk bakgrund en sysselsättning i Sverige. Utrikesfödda svenskar bor, arbetar, startar företag, bildar

familj, och engagerar sig ideellt runt om i landet. Jämfört med andra länder i Europa har fler människor med utomeuropeisk bakgrund en sysselsättning i Sverige. Det är en styrka för vårt land. De är en självklar del av det som gör Sverige starkt.

Men den demografiska förändring vi sett under de senaste decennierna har samtidigt blivit en stor utmaning. I praktiken har den svenska migrationspolitiken inneburit att några få stadsdelar och kommuner burit nästan hela ansvaret. Migrationen tillsammans med en välfärd som lidit svårt i sviterna av 1990-talets ekonomiska kris, marknadsmisslyckanden i centrala samhällssektorer och alltför svaga integrationsinsatser har skapat segregation, utsatthet och kriminalitet. Rasism och diskriminering skapar klyftor och motverkar sammanhållningen i Sverige. Integrationen har också försvårats när många kommit hit från länder som präglas av helt andra samhällssystem än vårt, och där rättsstat, utbildningssystem och demokratiska strukturer är svagare än här.

Det krävs långsiktiga åtgärder för att lösa de problem som vårt land står inför. För att kunna ge dem som kommit och kommer hit en god chans att komma in i samhället behöver Sverige under överskådlig tid ha en **migrationspolitik** i enlighet med EU:s miniminivåer. Asylrätten värnas.

Integrationen måste gå snabbare bli mer effektiv – och fungera bättre.

Därför vill vi:

- Att asylprocessen präglas av ordning och reda.

Asylrätten och FN:s kvotflyktingssystem ska värnas. Det **europiska samarbetet** för att dela ansvaret för migrationen mer solidariskt mellan medlemsländerna och öka **rättssäkerheten** i asylmottagandet ska främjas – där barnens situation särskilt beaktas.

Sverige har tagit ett stort ansvar för människor på flykt. Men svensk migrationspolitik måste bli mer **långsiktigt hållbar**. För att de som kommer hit ska ha en chans att bygga sig ett värdigt liv, och för att vi ska motverka den integrationsskuld som byggts upp, måste det totala söktrycket mot Sverige minska ytterligare. Vi vill att Sverige har regler som ligger i linje med **miniminivåerna** i övriga Europa. Detta inkluderar även anhöriginvandringen. Vi vill – bland annat för att motverka hedersförtryck - skärpa vissa regler kring **anhöriginvandringen**, exempelvis genom att **åldersgränsen** för när man inom ramen för EU:s familjeåterföreningsdirektiv som gift kan anhöriginvandra till Sverige, höjs från 21 till 24 år.

Ett tydligt och effektivt mottagande skapar förtroende för processen. En mer jämn ansvarsfördelning mellan kommuner motverkar segregation. Vi vill införa **statliga mottagningsboenden i olika delar av landet** där den asylsökande bor under hela asyltiden. **EBO** ska avskaffas. Asylsökande som fått avslag på sin ansökan ska bo på **statliga återvändandecenter** i väntan på att återvända. Antalet **förvarsplatser** ska byggas ut i takt med behovet. Vi vill motverka framväxten av skuggsamhällen där människor utnyttjas. Därför måste av- och utvisningsbeslut **verkställas**, så att de som fått avslag på sin asylansökan lämnar Sverige. Det behövs bättre **återtagandeaftal** med tredje land, inklusive **sambandspersoner** på plats. **Biståndet ska kunna villkoras** så att länder tar emot egna medborgare som utvisas från Sverige - med undantag för civilsamhällestöd och humanitärt bistånd. Vi vill inte se en svensk angiverilag.

För att den nyanlände med positivt beslut om uppehållstillstånd ska få bättre möjligheter till etablering och jobb behöver fördelningen mellan kommuner bli mer jämn. Anvisade kommuner ska ordna **etableringsboenden** om minst tre år, vilket villkoras med att den **nyanlände aktivt bidrar** till sin etablering. Vi vill se ett **stopp för anvisning** av nyanlända till kommundelar som har utsatta områden. Kommuner med tidigare stort EBO-mottagande ska ges möjlighet att **undantas** från kommunplaceringar.

- Effektiv integration.

Ingen ska gå sysslös. Alla ska få stöd och ta sitt ansvar för att rusta sig med kunskaper för att hitta en plats i samhället och på arbetsmarknaden. Vi vill se **obligatoriska etableringsfrämjande insatser** så som samhällsinformation och språkundervisning tidigt. ~~i etableringsfasen.~~ Obligatoriska etableringsprogram ska **omfatta även anhöriginvandring**. Detta är särskilt viktigt för att bryta många invandrade kvinnors sociala isolering, arbetslöshet och begränsade nätverk. Inom ramen för etableringsboendena ska de nyanlända få kunskap om hur det svenska samhället är organiserat. De ska också få mer **informella färdigheter**, så som hur man kan engagera sig aktivt i föreningar på orten eller hur man kan utveckla sitt föräldraskap genom att aktivt delta i barnens aktiviteter.

4.3 Vi ska leva och bo bra i hela landet

Hemmet är vår trygga punkt i livet. Det är där vi vilar, bygger vår familj och umgås med dem vi tycker om. Bostaden påverkar vilken plats vi har i samhället: vilka jobb vi kan ta, var vi kan studera, och hur mycket av ens tid som läggs på resor. Det avgör om du som ung kan flytta hemifrån, vilka skolor som är tillgängliga och om du kan lämna en våldsam partner.

Det krävs en aktiv bostadspolitik för att fler ska kunna bo bra. Dåliga fastigheter, trångboddhet, hutlösa hyror och fantasipriser på bostadsmarknaden frångår oss rätten till en god bostad. Skillnaden i förutsättningar mellan hyrt och ägt boende är fortfarande stor. Bostadsbyggandet har tvärnitat. Vi måste **bygga mer och bättre**. Vårt land ska präglas av vacker arkitektur och smart stadsplanering. Vi måste bygga bostäder där folk med vanliga löner har råd att bo. Och vi vill bygga bort segregationen. Det ska byggas i hela landet, i tätorter likväl som i landsbygd. Ett modernt liv ska inte behöva vara synonymt med ett urbant liv. Service, välfärd och god infrastruktur måste finnas närvarande överallt i landet.

[...]

- Vi måste kraftigt öka bostadsbyggandet.

Vårt mål för bostadsbyggandet är att produktionen ska hålla jämn takt med det prognostiserade behovet av nya bostäder, i syfte att bygga bort bostadsbristen. ~~Staten måste ta ett större ansvar för att det byggs.~~ Vi vill se en nationell handlingsplan för bostadsförsörjningen. Genom ett statligt fastighetsbolag kan det offentliga agera konjunkturdämpande och där det saknas andra aktörer. Vi vill se ett förnyat statligt investeringsstöd för byggande av fler hyresrätter, till exempel riktat till orter med stora industrietableringar och -investeringar och för fler **ungdoms- och studentbostäder**. Vi vill också se statliga **byggkrediter** för att skapa långsiktiga incitament för ökat byggande. Dessa stöd ska styra mot sänkta boendekostnader,

bostadssociala mål och klimatneutralt byggande. Staten behöver dessutom kunna bidra med fler aktiva åtgärder, exempelvis landsbygdslån. Den stärkta nationella bostadspolitiken ska kombineras med ett stärkt kommunalt bostadsförsörjningsansvar. Genom en ny, samlad bostadsförsörjningslag tydliggörs ansvaret. Sambandet mellan hur staten fördelar investeringar i infrastruktur och i vilken utsträckning som kommuner tar sitt ansvar för de bostadspolitiska målsättningarna ska stärkas.

Bostadsproduktionen ska kick-startas också genom att länsstyrelserna kortar handläggningstiderna och överklagandemöjligheter i kommuner som har bostadsbrist begränsas. Det ska bli lättare för kommuner att agera mot oseriösa fastighetsägare som inte sköter sina åtagande mot hyresgäster eller medlemmar i en bostadsrättsförening. Det ska finnas en stark allmännytta i varje kommun. Allmännyttans villkor behöver stärkas och styras av samhällsnytta. De allmännyttiga bostadsbolagen ska undantas från Lagen om offentlig upphandling. Vi vill se en **moderniserad förköpslag** för strategisk mark, samhällsviktiga fastigheter och för hyresbostäder som ska omvandlas. Vi vill också att markanvisningar, där det är lämpligt, används aktivt som instrument för blandad bebyggelse och för att se till att bostäder byggs för vanligt folk. Det är viktigt att det finns bra mix av upplåtelseformer i varje område. För att utveckla utsatta områden behöver nya typer av **bostäder byggas** och vid behov undermåliga fastigheter **rivas**.

- Man ska ha råd att bo bra.

Det råder bostadsbrist i majoriteten av Sveriges kommuner. Det påverkar oss alla men särskilt unga som får vänta länge med att flytta hemifrån och ännu längre på att få ett fast boende. Många privatbostäder hyrs ut till ockerhyror eftersom det råder svag kontroll över andrahandsmarknaden. Vi vill ta fram ett **åtgärds paket** för att begränsa allt för höga hyror så att fler människor – i synnerhet barnfamiljer, unga och äldre – kan hitta efterfråga en bostad till rimlig kostnad, exempelvis genom kommunala hyresgarantier och permanent förstärkta bostadsbidrag. Det behövs en översyn av bostadsbidraget så att förutsägbarheten stärks. Staten och kommunerna ska stimulera generationsskiften på bostadsmarknaden.

Vi eftersträvar jämlika villkor för olika former av boende - ägt, hyrt eller blandformer. Hyresgästernas inflytande över sin bostad och sitt bostadsområde ska öka. Vi vill dessutom att fler som vill ska kunna äga sitt boende. Den statliga banken **SBAB** ska användas mer effektivt för att öka konkurrensen på bolånemarknaden. Vi vill se en ny **egnahemssatsning** så att familjer får ökade möjligheter att ta klivet in på bostadsmarknaden, exempelvis genom startlån och olika hyrköpsmodeller. Fler incitament för att bygga i trä ska tas fram, såsom typgodkännande av bostadshus. Återbruk ska underlättas. Nya fastigheter ska byggas **energisnåla och klimatvänliga**, utan att det drabbar de boende genom högre kostnader. Vi vill stärka förutsättningarna för energieffektiviseringar i flerbostadshus.

Förslag och beslut

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
------	-----	------------------	----------	---------	-----------------------	--------------------

13	22	<i>Claudia Nistor-Pedrini</i>	Göteborg	Yrkande 1596 Lägg till: "Löner för arbetskraftsinvandrare ska följa gällande branschs kollektivavtal."	Bifall	Bifall PS
39	34	<i>Ylva Lengberg</i>	Sjuhäradsbygden	Yrkande 1583 Lägg till: "socioekonomiskt utmanande områdena" Ta bort: "utsatta områdena"	Avslag	Bifall PS
40	2	<i>Ylva Lengberg</i>	Sjuhäradsbygden	Yrkande 288 Lägg till: "alla människor". Ta bort: "vanligt folk"	Avslag	Bifall PS
40	19	<i>Kerstin Almén</i>	Gävleborg	Yrkande 968 Lägg till: "språkliga svårigheter". Ta bort: "språkligt utanförskap"	Avslag	Bifall PS
40	36	<i>Novalie Lilja</i>	Västerbotten	Yrkande 1562 Lägg till: "fritids- och föreningsaktiviteter. Utemiljön behöver utformas tryggt. Det behövs mötesplatser för ungdomar." Ta bort: "fritidsaktiviteter."	Avslag	Bifall PS
40	41	<i>Ylva Lengberg</i>	Sjuhäradsbygden	Yrkande 1584 Lägg till: "För att lyfta de socioekonomiskt utmanande områdena vill vi se en utökad samverkan mellan stat och kommun, framför allt när det gäller finansiering av prioriterade satsningar." Ta bort hela stycket som börjar med "Den statliga. För att lyfta Sveriges..."	Avslag	Bifall PS
40	46	<i>Novalie Lilja</i>	Västerbotten	Yrkande 1563 Lägg till: "Vi vill möjliggöra för ungdomar att tidigt delta i arbetslivet och tjäna egna pengar, genom arbetslivsorienterade samarbeten mellan skola och arbetsgivare."	Avslag	Bifall PS
41	11	<i>Novalie Lilja</i>	Västerbotten	Yrkande 1564 Ta bort: "Språkkrav ska i huvudsak krävas för svenskt medborgarskap. De nordiska länderna undantas."	Avslag	Bifall PS
41	12	<i>Ylva Lengberg</i>	Sjuhäradsbygden	Yrkande 301	Avslag	Bifall PS

				Lägg till: "Vi vill stärka modersmålsundervisningen. Det är viktigt för barn och ungas språkutveckling, och forskning inom området visar att om elevens alla språkliga resurser används så stärker det kunskapsinhämtandet och framgången i skolarbetet."		
41	14	<i>Ylva Lengberg</i>	Sjuhäradsbygden	Yrkande 306 Lägg till: "Human och solidarisk migration. Valfungerande integration." Ta bort: "Stram migration. Snabb integration."	Avslag	Bifall PS
41	14	<i>Novalie Lilja</i>	Västerbotten	Yrkande 1598 Lägg till: "Hållbar migration. Effektiv integration. Sverige behöver en fortsatt stram migrationspolitik som möjliggör en effektiv integration för de som lever här. Vi måste stå upp för ett Europa som håller ihop, värnar människovärdet och tar ett gemensamt ansvar för migrationspolitiken." Ta bort: "Stram migration. Snabb integration."	Avslag	Bifall PS
41	15	<i>David Andergard</i>	Värmland	Yrkande 1602 Lägg till: "Hållbar migration. Snabb integration." Ta bort: "Stram migration. Snabb integration."	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
41	30	<i>David Andergard</i>	Värmland	Yrkande 1092 Lägg till: "Asylrätten värnas och den humana ventilen beaktas."	Avslag	Bifall PS, rösträkning Ja: 284, Nej: 58, Avstår: 1
41	33	<i>Kajsa Lottasdotter</i>	Göteborgs-området	Yrkande 1601 Lägg till: "För att kunna ge de som kommer till Sverige en god chans att komma in i samhället behöver vi ha en migration som är reglerad och hållbar över tid. Asylrätten ska värnas och integrationen måste bli mer effektiv än idag - och fungera bättre." Ta bort: "För att kunna ge dem som kommit och kommer hit en god chans att komma in i samhället behöver Sverige under överskådlig tid ha en	Avslag	Bifall PS, rösträkning Ja: 277, Nej: 66, Avstår: 1

				migrationspolitik i enlighet med EU:s miniminivåer. Asylrätten värnas. Integrationen måste bli mer effektiv – och fungera bättre.”		
41	36	<i>Novalie Lilja</i>	Västerbotten	Yrkande 1573 Lägg till: ”För det behövs bra lokala förutsättningar så som god möjlighet att komma i arbete, en positiv inställning till nyanlända, goda boendemiljöer och bra samhällsservice.”	Avslag	Bifall PS
41	38	<i>Samuel Pettersson</i>	Norrbottn	Yrkande 36 Lägg till: ”Ungdomar som levt stor del av sitt liv i Sverige, men inte har beviljats uppehållstillstånd riskerar idag utvisning när de blir myndiga och kravet på egen försörjning börjar gälla. För att dessa ungdomar ska kunna fortsätta vara en del av samhällsgemenskapen, ska gymnasiestudier ses som en grund till uppehållstillstånd. Detta är förutsatt att någon utav vårdnadshavarna bidrar till försörjningen under utbildningen.”	Avslag	Bifall PS, rösträkning Ja: 208, Nej: 134, Avstår: 4
41	40	<i>Soraya Zarza Lundberg</i>	Göteborg	Yrkande 1181 Lägg till: ”För att de som kommer hit ska ha en verklig chans att bygga ett värdigt liv, och för att vi ska kunna hantera den integrationsutmaning som samhället står inför, behöver mottagandet vara långsiktigt hållbart och anpassat efter vår förmåga till god integration. Detta inkluderar även anhöriginvandringen. Ta bort: För att de som kommer hit ska ha en chans att bygga sig ett värdigt liv, och för att vi ska motverka den integrationsskuld som byggts upp, måste söktrycket mot Sverige minska ytterligare. Vi vill att Sverige har regler som ligger i linje med miniminivåerna i övriga Europa. Detta inkluderar även anhöriginvandringen. Vi vill skärpa vissa regler	Avslag	Bifall PS

				kring anhöriginvandringen, exempelvis genom att åldersgränsen för när man inom ramen för EU:s familjeåterföreningsdirektiv som gift kan anhöriginvandra till Sverige, höjs från 21 till 24 år.”		
41	43	<i>Jonas Cronert</i>	Västmanland	Yrkande 1608 Lägg till: ”Solidariteten kan öka genom att fler beviljas permanenta uppehållstillstånd via FN:s kvotflyktssystem om den för individen farliga irreguljära migrationen hålls låg.”	Avslag	Bifall PS
41	45	<i>Ylva Lengberg</i>	Sjuhäradsbygden	Yrkande 1586 Lägg till: ”Vi behöver invandring för att klara den demografiska utvecklingen där färre ska försörja fler. Arbetskraftinvandring är därför viktigt för att stärka vår välfärd. Sverige ska också fortsatt ta ansvar för människor på flykt. De som kommer hit ska ha en chans att bygga sig ett värdigt liv. Permanenta uppehållstillstånd bör vara norm eftersom det är en viktig motivation, och en avgörande faktor, för en fungerande integration. Vi vill se en human migrationspolitik, där också rätten till familjeåterförening ingår. Ta bort hela stycket som inleds med: “Sverige har tagit ett stort ansvar för människor på flykt...”	Avslag	Bifall PS
41	46	<i>Jonas Cronert</i>	Västmanland	Yrkande 1609 Lägg till: ”För att de som kommer hit ska ha en chans att bygga sig ett värdigt liv behöver den irreguljära migrationen vara låg.” Ta bort: ”För att de som kommer hit ska ha en chans att bygga sig ett värdigt liv, och för att vi ska motverka den integrationsskuld som byggts upp, måste det totala söktrycket mot Sverige minska.”	Avslag	Bifall PS
42	1	<i>David Andergard</i>	Värmland	Yrkande 922	Avslag	Bifall PS

				Lägg till: "EU:s bestämda direktiv". Ta bort: "Miniminivåerna"		
42	1	<i>Kerstin Almén</i>	Gävleborg	Yrkande 1161 Ta bort: "Miniminivåer"	Avslag	Bifall PS
42	4	<i>Soraya Zarza Lundberg</i>	Göteborg	Yrkande 1256 Lägg till: "Ingen människa ska tvingas leva i samhällets skugga. Socialdemokraterna ska därför verka för att ta fram en strategi för hur situationen för personresor som levt som papperslösa under många år, särskilt unga som tillbringat större delen av sina liv i Sverige- kan lösas på ett humant och rättssäkert sätt."	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
42	6	<i>Kerstin Almén</i>	Gävleborg	Yrkande 1613 Lägg till: "EBO ska avskaffas och vi vill införa statliga mottagningsboenden där den asylsökande bor under asyلتiden. Handläggningstiden ska kortas." Ta bort den ursprungliga texten	Bifall	Bifall PS
42	8	<i>Ylva Lengberg</i>	Sjuhäradsbygden	Yrkande 311 Ta bort: "Vi vill införa statliga mottagningsboenden där den asylsökande bor under hela asyلتiden."	Avslag	Bifall PS
42	8	<i>Ilko Corkovic</i>	Kalmar län	Yrkande 1537 Lägg till: "Vi ska ha mottagningsboenden som främjar integration." Ta bort: "Vi vill införa statliga mottagningsboenden där den asylsökande bor under hela asyلتiden."	Avslag	Bifall PS
42	8	<i>Hanna Kjellin</i>	Halland	Yrkande 1611 Lägg till: "De kommuner där mottagningsboenden öppnas skall kompenseras finansiellt för det utökade ansvaret."	Avslag	Bifall PS
42	10	<i>Ilko Corkovic</i>	Kalmar län	Yrkande 1539 Ta bort: "Antal försvarsplatser ska byggas ut."	Avslag	Bifall PS

42	10	<i>Ylva Lengberg</i>	Sjuhäradsbygden	Yrkande 1587 Ta bort: ”Asylsökande som fått avslag på sin ansökan ska bo på statliga återvändandecenter i väntan på att återvända. Antalet förvarsplatser ska byggas ut i takt med behovet.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
42	14	<i>Eva Ålander</i>	Gävleborg	Yrkande 1605 Ta bort: ”Biståndet ska kunna villkoras så att länder tar emot egna medborgare som utvisas från Sverige - med undantag för civilsamhällesstöd och humanitärt bistånd.”	Avslag	Bifall PS, rösträkning Ja: 254, Nej: 93, Avstår: 2
42	28	<i>Novalie Lilja</i>	Västerbotten	Yrkande 1574 Lägg till: ”Möjligheten att börja arbeta under asyltiden ska underlättas. Arbetsförmedlingen behöver stärkas i att bättre kunna matcha nyanlända mot arbete. Validering av utländska betyg behöver bli snabbare.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
42	32	<i>Ylva Lengberg</i>	Sjuhäradsbygden	Yrkande 317 Lägg till: ”Vi vill motverka den strukturella rasismen som är utbredd i samhället idag, eftersom rasismen är ett av de största hindren för integration. Det är särskilt viktigt att skapa förutsättningar för människor att mötas och utbyta erfarenheter för att minska fördomar och främlingskap.”	Avslag	Bifall PS
44	21	<i>Lisa Tynnemark</i>	Västernorrland	Yrkande 1595 Lägg till: ”Statliga investeringar i infrastruktur ska samordnas med kommuners behov av och ansvar för bostadsbyggande och samhällsutveckling i hela landet. Ta bort: Sambandet mellan hur staten fördelar investeringar i infrastruktur och i vilken utsträckning som kommuner tar sitt ansvar för de bostadspolitiska målsättningarna ska stärkas.”	Bifall	Bifall PS
44	34	<i>Maria Karlsson</i>	Örebro län	Yrkande 1597	Bifall	Bifall PS

				Lägg till: ”Vi måste få bort ödehusen. Kommunernas möjlighet att komma åt oseriösa fastighetsägare ska stärkas.”		
--	--	--	--	--	--	--

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer - kapitel 1.2, 4, 4.1, 4.2 och 4.3 *Du ska vara del av en stark samhällsgemenskap* (s. 13, st. 3, 39, st. 4–6, s. 40, st. 1, 3–6, s. 41–43, st. 1, s. 44, st. 2–5).

Motioner och utlåtanden på område E som *Migration (UE33)*, *Bättre integration för fler i arbete (UE34)*, *Bostadspolitik (UE35)* och *Konsumentfrågor (UE36)*.

Huvudföredragande: *Laven Redar, Jonas Attenius*

Föredragande: *Jennie Nilsson*

Förslag och beslut

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
E2:4	<i>Kerstin Almén</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
E65:1	<i>Linda Larsson</i>	Värmland	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
E152:1	<i>Staffan Lindström</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
E218:1	<i>Wendela Dryler</i>	Stockholm	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
E218:7	<i>Wendela Dryler</i>	Stockholm	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, rösträkning Ja: 215, Nej: 131, Avstår: 1
E338:1	<i>Robin Öhqvist-Thorén</i>	Östergötland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
E339:1	<i>Robin Öhqvist-Thorén</i>	Östergötland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, försöksvotering
E339:2	<i>Robin Öhqvist-Thorén</i>	Östergötland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
E339:3	<i>Robin Öhqvist-Thorén</i>	Östergötland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
E344:1	<i>Lisa Tynnemark</i>	Västernorrland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, rösträkning Ja: 220, Nej: 125
E368:1	<i>Lilli Trpkoski</i>	Skåne	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS, rösträkning Ja: 231 Nej: 114 Avstår: 1

E374:1	<i>Lilli Trpkoski</i>	Skåne	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
E374:2	<i>Lilli Trpkoski</i>	Skåne	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
E374:3	<i>Lilli Trpkoski</i>	Skåne	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
E375:1	<i>Lilli Trpkoski</i>	Skåne	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS, rösträkning Ja: 231 Nej: 114 Avstår: 1
E377:1	<i>Lilli Trpkoski</i>	Skåne	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
E377:2	<i>Lilli Trpkoski</i>	Skåne	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
E379:1	<i>Lilli Trpkoski</i>	Skåne	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till utlåtanden över motionerna inom område E som rör *Migration* (UE33), *Bättre integration för fler i arbete* (UE34), *Bostadspolitik* (UE35) och *Konsumentfrågor* (UE36).

Dagordningens punkt 11.10

Behandling av område E: 4, 4.4 och 4.5 *Du ska vara del av en stark samhällsgemenskap*. Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer - kapitel 4, 4.4 och 4.5 (s. 39, st. 2–3, s. 40, st. 2, s. 43, st. 2–4, s. 44, st. 1, s. 45–48, st. 1–4).

Ordförande: *Ellinor Eriksson* och *Aida Birinxbiku*

Sekreterare: *Nima Farrabi* och *Linnea Englund Davidsson*

Huvudföredragande: *Laven Redar* och *Lena Micko*

Föredragande: *Isak From* och *Anders Henriksson*

Föredragning och förslag

Lena Micko partistyrelsen, föredrog partistyrelsens förändrade förslag till politiska riktlinjer - kapitel 4, 4.4 och 4.5 *Du ska vara del av en stark samhällsgemenskap* (s. 39, st. 2–3, s. 40, st. 2, s. 43, st. 2–4, s. 44, st. 1, s. 45–48, st. 1–4).

Debatten under punkt 11.10 Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer - kapitel 4, 4.4 och 4.5 (s. 39, st. 2–3, s. 40, st. 2, s. 43, st. 2–4, s. 44, st. 1, s. 45–48, st. 1–4) samt motioner och utlåtanden på område E som rör *Stärkt demokrati, medier, presstöd samt public service* (UE37, *Förtroendevaldas villkor*

(UE38), *Civilsambälle, idrott och folkbildning* (UE39), *Kultur* (UE40), *Miljö och natur* (UE41) och *Regionalpolitik* (UE42) inleddes under lördagen och avslutades under söndagen. Partistyrelsens förslag till skrivning samt förslag och beslut återfinns i söndagens dagsprotokoll.